

“ลองดี”

หากสังเกตให้ดีคำที่ดิฉันต้องเขียนถึงมักจะเป็นคำที่ผู้ปกครองใช้ในความหมายด้านลบนะคะ นอกจากคำว่า “ลองดี” แล้ว คำอื่น ๆ ที่ผู้ปกครองใช้ในความหมายใกล้เคียงกันก็มี “ทำทาย” และ “ทดสอบ” ซึ่งแสดงถึงทัศนคติของผู้ใช้คำนี้ที่แตกต่างกันไป

วันนี้เรามาลองแปลกันแบบฟลอร์ไทม์กันนะคะ สำหรับคำว่า “ลองดี” ทดลองใช้ “สิ่งดี” ซึ่งหมายความว่า มี “ดี” ให้ลองใช้ ถ้าไม่มีอะไรดี ๆ จะเอาอะไรมาลองใช้ จริงไหมคะ

แล้วสิ่งดี ๆ ที่ว่านี่คืออะไรกันคะ ประการแรกคนเราจะลองดีได้ ต้องสามารถจัดจ่อต่อกิจกรรมที่กำลังจะลองดี ต้องมีสัมพันธภาพกับผู้ที่เขาจะลองดีด้วย มีความสามารถในการสื่อสารด้วยสีหน้า ท่าทาง แววตาที่ “ทำทาย” และมีความมุ่งมั่นที่จะปรับเปลี่ยนตัวเอง เมื่อได้รับการตอบสนองที่แตกต่างกันจากพ่อแม่

“ถ้าฉันจะทำอย่างนี้ มีอะไรไหม” “แม่จะดูหรือจะตามใจ” ถ้าแม่ดู ฉันอาจจะลองซ้ำอีก “ดูจริงหรือ”

เอ.....วันนี้ น้ำเสียง สีหน้า แม่เอาจริง ฮะ ประเมินดูแล้ว อย่าดีกว่า (วะ)

แน่นอน เด็กออกทิสติกที่ขาดคุณสมบัติดี ๆ เหล่านี้ ลองดีไม่ได้แน่นอน

แล้วปัญหามันอยู่ที่ไหน ปัญหาคงอยู่ที่พ่อแม่ไม่ชอบ อยากได้เด็กเรียบร้อย เชื้อฟัง เหมือนอย่างที่เคยคือสั่งซ้ายหัน ขวาหันได้มาโดยตลอด

อ้าว.....แล้วที่เคยบ่นกันว่า ลูกเหมือนหุ่นยนต์ ไม่สั่ง ไม่ทำ พอวันนี้พอ “สั่งแล้ว ลูกรู้จักปฏิเสธ ไม่ทำตาม แสดงเจตจำนง” ทำไมพ่อแม่หลายท่าน ถึงไม่สบายใจคะ

แน่นอนนะคะ พ่อแม่อยากได้เด็กที่เรียบร้อย เชื้อฟัง รู้ควร ไม่ควร แต่เราจะพบคุณสมบัตินี้ได้ในเด็กที่มีอายุพัฒนาการแค่ขวบสองขวบหรือ

ปัญหาอีกอย่างหนึ่ง ในเรื่องการลงติของลูก คือพ่อแม่ไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไร ถึง “พอดี” เมื่อไรจะเป็นฟลอร์ไทม์ เมื่อไรจะใช้วินัย

ก็อะไรที่ไม่ได้ มันก็แปลว่าไม่ได้ จะมาลงติกันกลางถนนนั้น ไม่ได้ จะมาลงติกันเรื่องปลั๊กไฟนั้น ไม่ได้ **อะไรที่จะเป็นอันตรายทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ไม่ได้ ก็คือไม่ได้**

ที่สำคัญคือ พ่อแม่แสดงออกให้ลูกรับรู้ด้วยน้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง ที่ชัดเจนไหมคะว่า อะไรได้ อะไรไม่ได้ เน้นการบรรยายมากไปหรือเปล่านั้น

เวลาห้าม ลูกเข้าใจว่าพ่อแม่เล่นด้วยหรือเปล่า

และถึงแม้จะชัดเจนแล้ว ก็ต้องไม่ลืมว่า “ระบบ” ของลูกนั้นบกพร่อง ต้องทดสอบซ้ำ ๆ กว่าเข้าใจ

แต่ที่สำคัญที่สุด คือทัศนคติของพ่อแม่ในเรื่องนี้คะ หากพ่อแม่หงุดหงิด ไม่เข้าใจ จะแยกไม่ออกเลยว่า

อะไรที่เป็นปกติ แต่พ่อแม่ไม่ชอบ กับ อะไรที่ไม่ปกติ แต่พ่อแม่ชอบ

แถมท้ายด้วย

หากพ่อแม่ท่านใด กำลังใช้คำว่า “เรียกร้องความสนใจ” ขอให้ลองถามตัวเองนิดหนึ่งนะคะว่า ลูกมีสิทธิจะทำอย่างนี้ไหม ที่พ่อแม่เรียกร้องความสนใจจากลูก พยายามสารพัดวิธี จนลูกยอมออกมาจากโลกส่วนตัว ยอมออกมาเผชิญโลกภายนอกที่เขาอยู่ด้วยความลำบาก แต่พอเขาหลงรักพ่อแม่แล้ว อยากเล่นกับพ่อแม่ แต่เผชิญพ่อแม่ไม่ว่าง หรือไม่มีอารมณ์อยากที่จะเล่นด้วย ลูกเลยถูกกล่าวหาว่า “เรียกร้องความสนใจ” เฮ้อ.....

